

بحث دوم

پروفیسر شاکر علی خان
پرنسپل جامعہ اسلامیہ
پرنسپل جامعہ اسلامیہ

پښتونستان د علوم او مطالعات فریښتی
پرتال جامع علوم انسانی

= ۱ =

هنگامیکه آخرین صفحات شماره حاضر مجله زیر چاپ بود ، چند جلد از انتشارات مؤسسه فرهنگی منطقه‌ئی بدفتر مجله رسید

مؤسسه فرهنگی منطقه‌ئی با آنکه مؤسسه‌ئی جوان است و با بهار سال ۱۳۴۹ پنجمین سال عمر خود را آغاز نموده ، در ظرف مدت بسیار کوتاهی توانسته است با انتشار کتابهایی جالب و نفیس و مجله‌ای فصلی جای گرانقدری برای خود در بین مؤسسات فرهنگی و مطبوعاتی بدست آورد .

این مؤسسه ، وابسته بسازمان همکاری عمران منطقه‌ئیست (R.C.D) که در بهار ۱۳۴۵ در تهران تشکیل شد و هدف از تشکیل آن ، بررسی و تحقیق در سوابق سنتهای مشترك فرهنگی ، اجتماعی و ادبی میان سه کشور عضو (ایران و پاکستان و ترکیه) میباشد . برتال جامع علوم انسانی

برنامه فعالیت‌های مؤسسه در درجه اول معطوف بتألیف و ترجمه کتاب- هائیسست که برای رسیدن به هدف یادشده یاری کند .

در مدت چهار سال که از زمان بنیادگذاری مؤسسه مزبور میگذرد طرح کتاب جامعی در باب تاریخ تمدن و فرهنگ سه کشور ایران و پاکستان و ترکیه فراهم شده که بهمکاری قریب چهل تن از دانشمندان سه کشور تألیف میگردد . همچنین کتاب دیگری در باب آداب و رسوم اجتماعی و نیز مجموعه‌ئی

از هنر مینیاتور و چند کتاب دیگر بوسیله مؤسسه مزبور در دست تهیه است آنچه تاکنون بوسیله این مؤسسه چاپ و منتشر شده است ۱۸ کتاب میباشد که بزبانهای فارسی، ترکی، اردو، بنگالی و انگلیسی تهیه و یا ترجمه شده است و از آنجمله دو جلد کتاب احیای فکر دینی در اسلام و سیر فلسفه در ایران اثر علامه اقبال لاهوری از انگلیسی به فارسی ترجمه شده، همچنین شرح حال آتاتورک و محمد عاکف شاعر ترک زبان از ترکی به فارسی ترجمه و انتشار یافته است. از انتشارات سوئد مند مؤسسه فرهنگی منطقه‌ئی یکی هم فهرست جامع نسخه‌های خطی فارسی موجود در همه کتابخانه‌های مشهور جهان است که جلد اول آن در ۷۰۰ صفحه منتشر شده و مجلد های دوم و سوم آن زیر چاپ است.

برگزیده‌ئی از غزلها و ترانه‌های امیر خسرو نیز نشریه شماره ۱۸ مؤسسه فرهنگی منطقه‌ئی است که بکوشش آقای دکتر سلیم نیساری رئیس مؤسسه بادقت و سلیقه‌ای خاص انتخاب و بخط زیبای نستعلیق آراسته شده است. این جزوه که هدف آن ارائه نمونه‌های جالب غزلهای امیر خسرو است در ۵۲ صفحه بقطع جیبی تهیه و بتازگی منتشر شده است تا همه علاقمندان به ادبیات و شعر فارسی - نه تنها در ایران بلکه در خارج از کشور - نیز بتوانند از آن استفاده کنند. جالبترین قسمت این مجموعه قسمت ترانه‌هاست که با دقتی خاص از میان غزلها انتخاب و بهم تلیفیک گردیده است.

= ۴ =

تاریخچه وزارت امور خارجه :

شامل اسامی وزراء امور خارجه و سفرای شاهنشاهی از ابتدای تاسیس وزارت امور خارجه و سفارتخانه‌ها تاکنون

تیرماه ۱۳۴۹ : از انتشارات کارگزینی وزارت امور خارجه
 قطع رحلی : پلی کپی در ۳۵ صفحه

انتشار این مجموعه که بالفعل بصورت پلی کپی ، چند جلدی از آن تکثیر شده و قرار است در آینده نزدیک نیز بچاپ برسد ، از اقدامات بسیار مهم و اساسی و ارزشمند اداره کارگزینی وزارت امور خارجه است که جای آن در میان مدارك تاریخ دوره قاجار بکلی خالی می بود . زیرا آنهایی که با تاریخ این دوره سرو کار دارند و بویژه محققان تاریخ دوره قاجار در مطالعات تحقیقی خود غالباً بدستورات و مطالب و مسائلی بر میخورند که بیکی از سفرای ایران مربوط می شود و یا در میان اوراق و اسناد تاریخی و سیاسی ، گزارشها و نامه‌هایی بدست می آید که سفیری از سفرای ایران بدولت ایران فرستاده است و چون امضای او دریای گزارش و نامه نیست ، نویسنده آن شناخته نمی شود و در نتیجه تاریکیها و ابهامهای چندی در مسائل تاریخی مذکور در متن آن اسناد بوجود می آید که اگر نویسنده نامه و گزارش معلوم میشد امکان بیشتری برای روشن کردن آن ابهامها و کشف حقایقی دیگر ، فراهم می گردید . بهمین سبب است که باید گفت با انتشار مجموعه حاضر ، این نقیصه بکلی مرتفع گردیده و ای کاش سایر وزارتخانه ها نیز به تاسی از وزارت امور خارجه ، دست بتدوین تاریخچه خود و تنظیم مجموعه‌هایی مشابه مجموعه مورد بحث بزنند . مثلاً چه خوب است که وزارت کشور ، فهرستی از کلیه حکمرانان ، ولات و حکام گذشته و تقسیمات اداری کشور در سالهای پیش فراهم سازد و چنانچه این کار بسبب فقد مدارك میسر نباشد واجب است لااقل صورتی از وزرای کشور (داخله) و بخشداران ، فرمانداران و استانداران ۴۹ سال اخیر (از کودتای ۱۲۹۹ به بعد) که هنوز مدارك و پرونده‌های آنها از میان نرفته است تنظیم و تدوین نماید .

بهر صورت مجموعه جدید وزارت امور خارجه ، بهمه جهت از نفایس انتشارات رسمی و اداری این روزهاست که بهمت و ابتکار اداره کارگزینی وزارت امور خارجه و رئیس دانشمند و فاضل آن آقای دکتر حسین داودی منتشر شده و بدست ما رسیده است و ما انتشار این مجموعه گرانتقد را به وزارت امور خارجه و مبتکر دانشمند آن تبریک میگوئیم .

بررسی های تاریخی

